

IGRA RIJEČIMA I SLIKAMA

Dan Osnovne škole „Grigor Vitez“ Sveti Ivan Žabno

29. svibnja 2015.

Sadržaj

Biografija Zvonimira Baloga	3
Igra riječima i slikama (kurikul) ..	4
Izrada prigodnog žiga	9
Likovni natječaj povodom Dana Zvonimira Baloga, 29. 5. 2015.....	14
Rezultati likovnog natječaja	15
Nagrađeni likovni radovi - razredna nastava.....	16
Nagrađeni likovni rad izvan konkurencije	19
Nagrađeni likovni radovi - predmetna nastava	20
Igra riječima i slikama (hodogram)	23
Konferansa za balogovski Dan škole	24
Zvonimir Balog – neumorni virtuoz koji zacijelo piše i na onome svijetu.....	29
Knjiga dojmova uz Dan Zvonimira Baloga	32
Likovno blago Zvonimira Baloga.....	37
Prizori sa svečanosti	40
Popis literature	57
<i>Impressum</i>	59

Uvodna riječ ravnateljice škole

Zvonimir Balog – književnik i slikar koji nadahnjuje. Književna umjetnost, osobito poezija, uzvisuje život jer svakodnevnome daje novi oblik, blaženi titraj vječnih slutnji. Balog za sva vremena uživljava misli, osjećaje, vidljive slike u zaigranim riječima koje postaju simboli dječje radosti, ljudske nade, nebesko dubokih obzora. Balog se igra, da, ali ta igra gradi svijet trajnih ideala koji nikad ne odumiru u beskraju ljudskih života. Danas smo se i mi igrali. Zahvalili smo Balogu na balogovski način – igrom vođenom dječje oslikanom dušom!

Pjesmom, plesom, slikom, knjigom i lijepom riječju došli smo u Sveti Petar Čvrstec, rodno mjesto Zvonimira Baloga, gdje smo veselo i razigrano, onako balogovski, obilježili Dan škole; škole koju volimo i u koju smo utkali veliki dio sebe, u kojoj smo s ljubavlju provodili mnoge hvalevrijedne aktivnosti te postizali uspjehe.

Uspjeha nije nedostajalo ni ove školske godine, a u njima je možda i najljepše to što smo ih postizali vedra duha i otvorena uma. Stoga bih ovdje citirala poruku današnjeg vedrog i razigranog prigodnog programa:

*Budimo sretni, nasmijani, trudimo se ne zarobiti u sasvim obična kruženja
svijeta u koji smo uronjeni, već tražimo uvijek nešto novo, gledajmo u životu
nešto drugačije i nešto više, i smijmo se!*

S tim mislima svim našim učenicima i zaposlenicima želim sretan Dan škole!

Ravnateljica
Nevenka Bajsić

Biografija Zvonimira Baloga

Zvonimir Balog rođen je 30. svibnja 1932. godine u Svetom Petru Čvrstecu. Školu primijenjenih umjetnosti i Pedagošku akademiju završio je u Zagrebu. Okušao se u mnogim zanimanjima. Bio je administrator, pipničar, dekorater, odgajatelj, soboslikar, nastavnik, predavač na Pedagoškoj akademiji, urednik *Smiba* i *Modre laste* te urednik na Hrvatskoj televiziji. Ponosni smo što je bio nastavnik likovnog odgoja u školama u svom Svetom Petru Čvrstecu i u Osnovnoj školi „Grigor Vitez“ Sveti Ivan Žabno.

Uz svakodnevni rad stigao je i stvarati te je stvorio impresivan opus koji čini više od 70 knjiga, realizirao je više od 40 likovnih izložbi u Hrvatskoj i svijetu, imao više od 20 bijenala. Veliki kreativac potvrdio se kao iznimni slikar, kipar i književnik. Mnoge je svoje knjige sam ilustrirao. Pisao je pjesme, priče, romane, eseje, aforizme i dramska djela. Preveden je na dvadesetak jezika. Spada među najnagrađivanije hrvatske književnike. Primio je brojne domaće i inozemne nagrade. Bio je kandidat za dvije najveće međunarodne nagrade za dječju književnost: Andersenovu nagradu i Memorijalnu nagradu „Astrid Lindgren“. Smatra se utemeljiteljem suvremene hrvatske dječje poezije i nonsensa. Igre riječima, slogovima, glasovima, slikama i značenjima karakteriziraju njegove pjesme i prozu. Preminuo je u Zagrebu 2. studenoga 2014. godine.

Fotografija 1. Portret Zvonimira Baloga.

Igra riječima i slikama

ŠKOLSKI PROJEKT¹

Ciljevi:

- 1. obrazovni** – proširiti znanja o književnom i likovnom stvaralaštvu Zvonimira Baloga; usvojiti znanja o njegovim poetskim i proznim djelima; upoznati život i djelovanje umjetnika riječima i slikama; naučiti interpretirati njegovu poeziju i prozu
- 2. odgojni** – razvijati odgojne vrjednote kod učenika: zajedništvo, toleranciju, nenasilje, humor, igru...; posvetiti Dan škole Balogovu stvaralaštvu, liku i djelu
- 3. funkcionalni** – potaknuti učenike na likovno i literarno izražavanje u skladu s balogovskim smislom za humor i igru riječima i slikama; njegovati stvaralaštvo, maštovitost i kreativnost učenika; razvijati komunikativne sposobnosti riječima i likovnim izrazom

Namjena:

Odati počast i poštovanje velikom književniku, slikaru, kiparu, učitelju, uredniku dječjih časopisa, djelatniku škole u Svetom Petru Čvrstecu i Svetom Ivanu Žabnu.

- Približiti učenicima književno - umjetnički opus Zvonimira Baloga.
- Izraditi prigodni poštanski žig i omotnice.
- Izraditi bilten o provedenom projektu.

Nositelji aktivnosti i njihova odgovornost:

Koordinator projekta: školski knjižničar, prof. Jerko Barišić - osoba zadužena za osmišljavanje projekta, suradnju s nositeljima aktivnosti u projektu, vođenje, realizaciju i vrjednovanje projekta.

Pomoćnici koordinatora u provedbi projekta: Tomislav Hrebak i Jelena Jaić - osobe zadužene za konferansu i pripremanje učenika voditelja programa.

Voditelji izvannastavnih aktivnosti: Višnjica Radić - školski zbor i tamburaški orkestar, Katarina Rožman, Anamarija Puljiz, Ljubica Šatvar, Tatjana Kopjar, Mirela Tuk, Mandica Kranjčević i Ivančica Sudinec - scenski nastupi, Ivančica Podhraški - likovni izraz i priprema izložbi, Zoran Cvetković - priprema kratkog videozapisa o Zvonimiru Balogu i Grigoru Vitezu, izrada plakata, pohvalnica i zahvalnica, pozivnica te prigodnog poštanskog žiga i omotnica, sudjelovanje u

¹ Kurikul izradio prof. Jerko Barišić.

pripremi starih likovnih radova za web-stranicu škole, Martina Sokač - izrada pozivnica, prikupljanje i priprema materijala te izrada biltena, obrada i priprema starih likovnih radova za izložbu na web-stranici škole, Tomislav Hrebak - popratni tekst o starim likovnim radovima za web-stranicu škole, Nataša Oreč - izrada prigodnih blokića.

Materijalna, organizacijska i tehnička podrška: ravnateljica Nevenka Bajsić, voditeljica Područne škole Sveti Petar Čvrstec, Nikolina Kušec, računovotkinja Renata Lusavec, domari Predrag Halužan i Vjekoslav Pošta.

Vanjski suradnici: Mirjana Benko - folklorna skupina, Zoran Homen, Josip Boltižar i Mirko Besedić - povjerenstvo za vrjednovanje likovnih uradaka učenika osnovnih škola Koprivničko-križevačke županije pristiglih na likovni natječaj „Dan Zvonimira Baloga“, Ljubica Balog, pjesnikova supruga - donacija starih likovnih radova učenika kojima je Zvonimir Balog bio učitelj te ustupanje fotografija, dokumenata, likovnih djela i knjiga za izradu prigodnih omotnica, Lada Žigo, predstavnica Društva hrvatskih književnika - prigodno obraćanje na svečanosti, Davor Supek - snimatelj svečanosti, Općina Sveti Ivan Žabno - pokrovitelj i materijalna podrška projektu, medijski pokrovitelj - Radio Križevci.

Donatori - izdavačke kuće: Katarina Zrinski d.o.o. Varaždin, Školska knjiga, Alfa, Profil, Algoritam, Mozaik knjiga.

Ostali donatori: Hrvatski muzej naivne umjetnosti, obitelj Zvonimira Baloga, Općina Sveti Ivan Žabno, mještani Svetog Petra Čvrsteca, Himbo top j.d.o.o., Ledo i pojedinci.

Način realizacije:

Metode i načini rada: dogovori, radni sastanci, prikupljanje i pripremanje materijala i dokumentacije, vođenje bilješki, likovni natječaj i odabir likovnih radova učenika, postavljanje izložbi starih likovnih radova, likovnih radova s natječaja, prigodnih omotnica sa žigom, popratnih tekstova te naslova knjiga Zvonimira Baloga iz školske knjižnice i Gradske knjižnice „Franjo Marković“ Križevci, pripremanje i organizacija programa, likovno izražavanje i scenski nastupi učenika, rad na računalu, snimanje i fotografiranje svečanosti i aktivnosti i izrada biltena.

Oblici rada: timski rad djelatnika, učenika i vanjskih suradnika, rad u skupinama, samostalni rad.

Vremeni aktivnosti

VRIJEME REALIZACIJE	RAD NA PROJEKTU	NOSITELJI AKTIVNOSTI
STUDENI 2014.	➤ inicijalni dogovor i okvirno osmišljavanje projekta	ravnateljica Nevenka Bajsić, Jerko Barišić, Ljubica Šatvar, Zoran Cvetković, Višnjica Radić i načelnik Općine Sveti Ivan Žabno, Vladimir Oguman
PROSINAC 2014.	➤ posjet Vladimiru Balogu i dogovor oko organizacije i provedbe svečanosti	Vladimir Balog, ravnateljica Nevenka Bajsić, Jerko Barišić
SIJEČANJ 2015.	➤ početak prikupljanja uglazbljenih pjesama Zvonimira Baloga	Jerko Barišić, Višnjica Radić
VELJAČA 2015.	➤ odabir Balogovih književnih tekstova	Jerko Barišić
OŽUJAK 2015.	➤ radni dogovori s vanjskim suradnicima ➤ raspisivanje likovnog natječaja „Dan Zvonimira Baloga“	ravnateljica Nevenka Bajsić, Ivančica Podhraški, Ljubica Balog, Jerko Barišić
TRAVANJ 2015.	➤ radni sastanak nositelja aktivnosti u projektu ➤ upoznavanje članova Učiteljskog vijeća s projektom ➤ dogovor s vanjskim suradnicima ➤ okvirni dogovor o programu i izrada prigodnog žiga i omoćnica	ravnateljica Nevenka Bajsić, Nikolina Kušec, Mirela Tuk, Jerko Barišić, Tomislav Hrebak, Ivančica Sudinec, Jelena Jaić, Martina Sokač, Ivančica Podhraški, Tatjana Kopjar, Ljubica Šatvar, Zoran Cvetković, voditeljica folklora Mirjana Benko, Ljubica Balog

VRIJEME REALIZACIJE	RAD NA PROJEKTU	NOSITELJI AKTIVNOSTI
SVIBANJ 2015.	➤ izrada konferanse za program ➤ uvježbavanje učenika voditelja programa i točaka ➤ izbor likovnih radova ➤ izrada pozivnica, pohvalnica i zahvalnica ➤ objavljivanje starih likovnih radova na stranici škole ➤ postavljanje izložbi u Svetom Petru Čvrstecu ➤ objava prigodnog žiga ➤ 29. svibnja - svečanost <i>Igra riječima i slikama</i> ➤ tehnička i glazbena podrška	Tomislav Hrebak, Jelena Jaić, Višnjica Radić, Katarina Rožman, Anamarija Puljiz, Ljubica Šatvar, Mirela Tuk, Tatjana Kopjar, Mandica Kranjčević, Ivančica Sudinec, Mirjana Benko, Martina Sokač, Zoran Cvetković, Ivančica Podhraški, Nikolina Kušec, Zoran Homen, Mirko Besedić, Josip Boltižar, Jerko Barišić, Igor Kuzmić, Ljubica Balog, Predrag Halužan, Vjekoslav Pošta, Renata Lusavec
LIPANJ 2015.	➤ informiranje javnosti o provedenim aktivnostima i završnoj svečanosti putem medija i web-stranice škole ➤ izrada biltena	ravnateljica Nevenka Bajsić, Jerko Barišić, Martina Sokač, Radio Križevci, Radio Koprivnica, web-stranica škole, Školske novine

Detaljni troškovnik

Naziv artikla	Cijena
plakati	60 kn
potrošni materijal	50 kn
prigodni žig, omotnice i toner	710 kn
cvijeće za uzvanike	80 kn
CD - snimka svečanosti	30 kn/kom
Ukupno:	930 kn

Izrada prigodnog žiga

Osnovna škola „Grigor Vitez“ Sveti Ivan Žabno
Trg Karla Lukaša 7
48214 Sveti Ivan Žabno

Hrvatska pošta d.d.
Divizija pošta
Odjel za razvoj i upravljanje poštanskim uslugama
Jurišićeva 13
10000 ZAGREB

Predmet: Prigodni poštanski žig – **Dan Zvonimira Baloga**

Povodom obilježavanja rođendana slikara, kipara i književnika, utemeljitelja suvremene hrvatske dječje poezije te najnagrađivanijeg hrvatskog dječjeg pisca, Zvonimira Baloga, naša škola (u kojoj je i radio desetak godina, a rodio se u Svetom Petru Čvrstecu u kojem je naša područna škola) ovogodišnji Dan škole posvećuje Zvonimiru Balogu pod nazivom **Dan Zvonimira Baloga**. Upućujem Vam zahtjev za odobrenje prigodnoga poštanskoga žiga. Idejno i grafičko rješenje žiga oblikovao je voditelj naše filatelističke grupe, profesor Zoran Cvetković. Žig bi bio u uporabi 29. svibnja 2015. g. (petak) u Pošti 48214 Sveti Ivan Žabno. Žig je ovalnog oblika, čije su vanjske mjere 35 mm x 32mm sa sljedećim elementima:

Tekst:	Dan Zvonimira Baloga
Naziv pošte:	48214 Sveti Ivan Žabno
Datum uporabe:	29. 5. 2015.
Slika:	Crtež pejzaža s motivima Sv. Petra Čvrsteca, rodnog mjesta Zvonimira Baloga, i crtež glave Zvonimira Baloga kao harmonično pripadajući dio te prirode.

Unaprijed Vam zahvaljujem na suradnji i srdačno Vas pozdravljam!

U Svetom Ivanu Žabnu 30. travnja 2015.

Podnositelj zahtjeva: Nevenka Bajsić,
ravnateljica škole

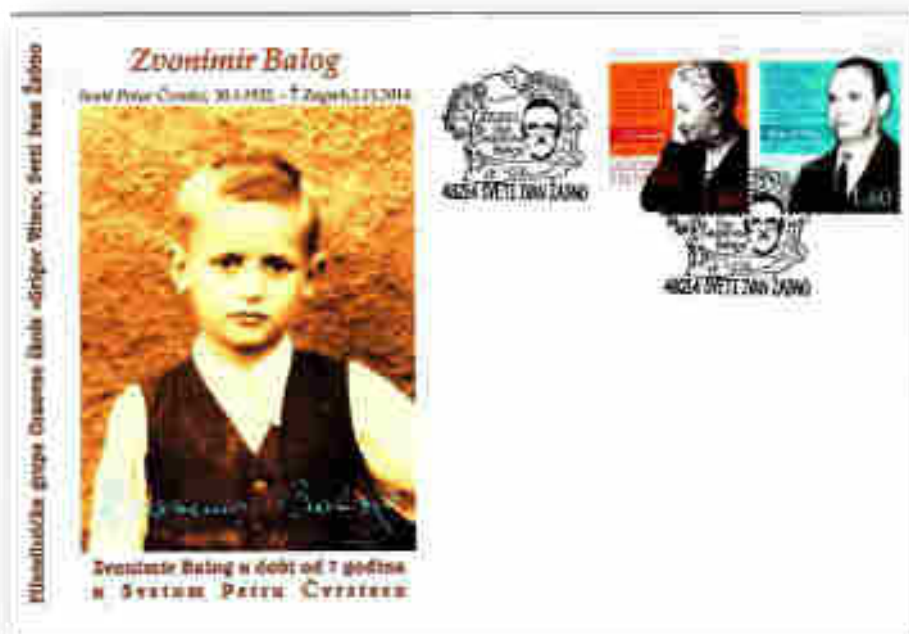
Profesor Zoran Cvetković filatelistički je entuzijast koji je svoj doprinos Danu škole posvećenom Zvonimiru Balogu dao na vrlo kreativan i nadasve balogovski način. On se nekoliko godina bavi filatelijom kao kolekcionar poštanskih maraka, ali je i stvaratelj prigodnih žigova i omotnica. Također, u sklopu izvannastavnih aktivnosti u našoj školi vodi filatelističku grupu. Za ovu prigodu osmislio je set od pet prigodnih omotnica i žig na temu Balogova stvaralaštva.

Cijeli događaj popraćen je i na *online*-izdanju njemačkog filatelističkog glasila *Deutsche Briefmarken-Zeitung*², a žig je objavljen u kolekciji na stranicama Hrvatske pošte.

Slika 1. Prigodni žig na Dan Zvonimira Baloga.

² V. <http://d-b-z.de/web/2015/05/22/kroatischer-sonderstempel-kinderbuchautor-balog/> (24. 5. 2015.).

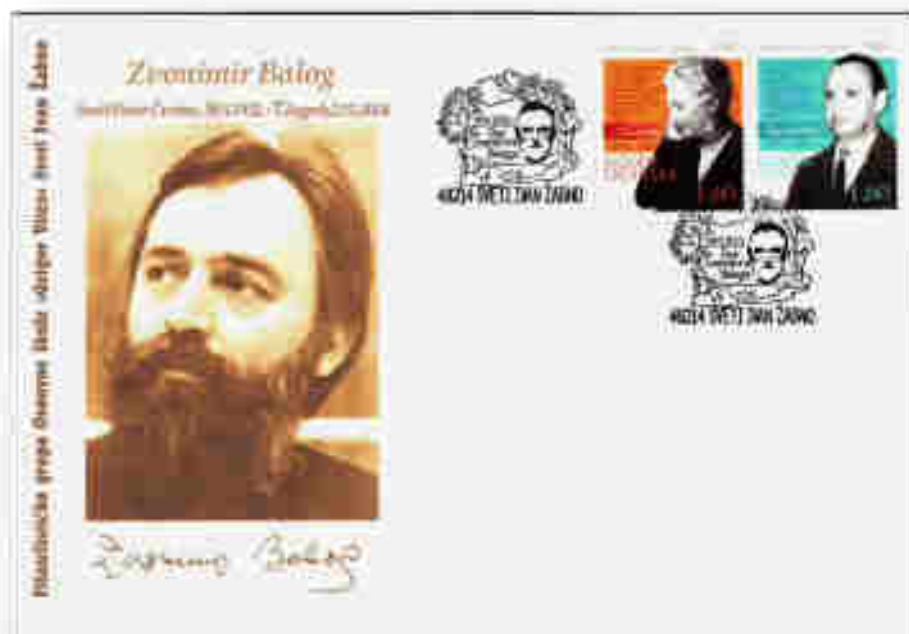
Slika 2. Prigodna omotnica Zvonimir Balog (1).

Slika 3. Prigodna omotnica Zvonimir Balog (2).

Slika 4. Prigodna omotnica Zvonimir Balog (3).

Slika 5. Prigodna omotnica Zvonimir Balog (4).

Likovni natječaj povodom Dana Zvonimira Baloga, 29. 5. 2015.

Osnovna škola „Grigor Vitez“ Sveti Ivan Žabno raspisuje likovni natječaj povodom Dana Zvonimira Baloga, 29. 5. 2015., za učenike nižih i viših razreda osnovnih škola Koprivničko – križevačke županije.

Tema natječaja za **niže razrede** su **igra, djetinjstvo, snovi, šaljivi svijet, zajedništvo, tolerancija, ...** Inspirirani Balogovim stvaralaštvom učenici će se likovno izraziti tehnikama kolaža, tempere, akvarela ili tehnikom po slobodnom izboru. Format je veličina sukladna odgovarajućoj likovnoj mapi od 1. do 4. razreda osnovne škole.

Tema natječaja za **više razrede** obuhvaćena je naslovom **Likovne igre s Balogom**. Učenici mogu u slobodnom likovnom izrazu oblikovati maštovite igre inspirirane Balogovim smislom za humor, iz kojih će se vidjeti kako je **u zbilji šala**, prepoznati neki **zatreskani i razigrani klipani i klipanice** i tome slično. Izražavaju se u svim likovnim tehnikama prema nastavnom planu likovne kulture. Poticaj mogu biti Balogova poezija i proza. Format je veličina sukladna odgovarajućoj likovnoj mapi za više razrede.

Zbog objektivnosti pri prosudbi kvalitete likovnih radova molimo Vas da na poleđini radova zalijepite kovertu u kojoj su sljedeći podaci:

OSNOVNA ŠKOLA
IME I PREZIME UČENIKA
RAZRED
LIKOVNA TEHNIKA
MOTIV / POTICAJ
IME I PREZIME UČITELJA

Na zatvorenu kovertu potrebno je također napisati: RAZREDNA NASTAVA ili PREDMETNA NASTAVA.

Natječaj je otvoren **od 16. ožujka do 15. svibnja 2015.**

Radove šaljite najkasnije **do 15. svibnja 2015. g.** na sljedeću adresu:

Osnovna škola „Grigor Vitez“
Sveti Ivan Žabno
Trg Karla Lukaša 7
48214 Sveti Ivan Žabno
Za likovni natječaj „Dan Zvonimira Baloga“

Rezultati likovnog natječaja

Poštovani!

Želimo Vas obavijestiti o rezultatima likovnog natječaja „Likovne igre s Balogom“ koji je organizirala naša škola. Na natječaj je pristiglo 206 radova iz razredne nastave, 38 radova iz predmetne nastave i 4 rada učenika s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama.

Dana 20. svibnja 2015. sastalo se povjerenstvo u sastavu:

Zoran Homen – predsjednik povjerenstva

Josip Boltižar – član

Mirko Besedić – član

i izabralo sljedeće likovne radove:

RAZREDNA NASTAVA:

1. mjesto: **Josip Beli**, 4.razred, OŠ Mihovila Pavleka Miškine Đelekovec, mentor: *Monika Cvetnić*
2. mjesto: **Lana Krošnjar**, 3.razred, OŠ „Antun Nemčić Gostovinski“ Koprivnica, mentor: *Đurđica Pošta*
3. mjesto: **Regina Halaček**, 3.razred, OŠ „Molve“, mentor: *Dubravka Jaković*

PREDMETNA NASTAVA:

1. mjesto: **Valerija Jakčin**, 7.razred, OŠ „Grigor Vitez“ Sveti Ivan Žabno, mentor: *Ivančica Podhraški*
2. mjesto: **Martin Viher**, 6.razred, OŠ Ljudevita Modeca Križevci, mentor: *Martina Tumpa*
3. mjesto: **Dorijan Crnčić**, 5.razred, OŠ Ljudevita Modeca Križevci, mentor: *Senka Ratković*

POSEBNA KATEGORIJA:

1. mjesto: **Marko Petek**, 1. razred, COOR Križevci, mentor: *Sanja Kozarić*

Zahvaljujemo na sudjelovanju, a nagrađenim učenicima i njihovim mentorima čestitamo.

Organizator:

OŠ „GRIGOR VITEZ“

SVETI IVAN ŽABNO

Ravnateljica
Nevenka Bajsić

Nagrađeni likovni radovi

Razredna nastava

Slika 7. **1. nagrada:** Josip Beli, 4.r., Osnovna škola Mihovila Pavleka Miškine, Đelekovec.
Kad sam mali bio. Kolaž.
Mentorica: Monika Cvetnić.

Slika 8. **2. nagrada:** Lana Krošnjar, 4.r., Osnovna škola Antun Nemčić Gostovinski, Koprivnica. *Rođendan*. 2015. Akvarel i flomaster. Privatna kolekcija Osnovne škole „Grigor Vitez“ Sveti Ivan Žabno.
Mentorica: Đurđica Pošta.

Slika 9. **3. nagrada:** Regina Halaček, 3.r., Osnovna škola Molve. *Maštovitost u pjesmama Zvonimira Baloga*. 2015. Tempera i tuš.
Privatna kolekcija Osnovne škole „Grigor Vitez“ Sveti Ivan Žabno.
Mentorica: Dubravka Jaković.

Nagrađeni likovni rad izvan konkurencije

Slika 10. 1. nagrada: Marko Petek, Centar za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju Križevci. 2015. Olovka i vodene boje.

Privatna kolekcija Osnovne škole „Grigor Vitez“ Sveti Ivan Žabno.

Mentorica: Sanja Kozarić.

NAGRAĐENI LIKOVNI RADOVI

Predmetna nastava

Slika 11. **1. nagrada:** Valerija Jakčin, 7.r., Osnovna škola „Grigor Vitez“ Sveti Ivan Žabno. *Likovne igre s Balogom*. 2015. Pastel.

Privatna kolekcija Osnovne škole „Grigor Vitez“ Sveti Ivan Žabno.

Mentorica: Ivančica Podhraški.

Slika 12. 2. nagrada: Martin Viher, 6.r., Osnovna škola Ljudevita Modeca Križevci. *Pusa crnog krampusa*. 2015. Flomaster.

Privatna kolekcija Osnovne škole „Grigor Vitez“ Sveti Ivan Žabno.

Mentorica: Martina Tumpa.

Slika 13. 3. nagrada: Dorijan Crnčić, 5.r., Osnovna škola Ljudevita Modeca Križevci. Škare. 2015. Pastel.

Privatna kolekcija Osnovne škole „Grigor Vitez“ Sveti Ivan Žabno.

Mentorica: Senka Ratković.

Igra riječima i slikama

HODOGRAM

1. **Himna** – školski zbor
Voditeljica: *Višnjica Radić*
2. **Govor ravnateljice Nevenke Bajsić**
3. **Zvonimir Balog o Grigoru Vitezu**
4. **Bubamarac** – mala škola i 1. razred PŠ Sveti Petar Čvrstec
Voditeljice: *Katarina Rožman i Anamarija Puljiz*
5. **Hajde da se dogovorimo** – Klara Korpar, 1. razred MŠ
Voditeljica: *Ljubica Šatvar*
6. **Misici** – mala škola
Voditeljica: *Katarina Rožman*
7. **Čovjekica** – igrokaz; Josip Kemenović i Ema Krušić, PŠ Sveti Petar Čvrstec
Voditeljica: *Mirela Tuk*
8. **Pjesma o šutnji** – koreografija; 4. razred MŠ
Voditeljica: *Tatjana Kopjar*
9. **Mrav i bukva** – scenska igra; Lorena Prišlin i Nirvana Sinani, PŠ Sv. Petar Čvrstec
Voditeljica: *Mirela Tuk*
10. **Učka** - školski zbor
Voditeljica: *Višnjica Radić*
11. **Slon i mrav** – igrokaz; Filip Kušec i Sebastijan Medač, 3. razred PŠ Trema
Voditeljica: *Mandica Kranjčević*
12. **Čudna zemlja** – igrokaz; 6. c razred
Voditeljica: *Ivančica Sudinec*
13. **Pjesma o dobroti** - školski zbor
Voditeljica: *Višnjica Radić*
14. **Predstavnik DHK-a**
15. **Folklor**
Voditeljica: *Mirjana Benko*
16. **Likovni izraz** – podjela priznanja nagrađenima; gospođa *Ljubica Balog*
17. Razgledavanje izložbi i poziv na domjenak

Konferansa za balogovski Dan škole³

1. (Nakon što se otpjeva **himna**, kreće pozdrav.)

M: Drage naše balogovke, dragi naši balogovci, dobar vam dan i dobrodošli na Dan naše škole. Čast nam je što se ove godine Dan škole održava u Svetom Petru Čvrstecu. Na početku današnjega programa prigodnim će nam se riječima obratiti naša draga ravnateljica Nevenka Bajsić.

2. (Sada **govori ravnateljica** pa predstavnik općine, a nakon toga slijedi Iva.)

I: Zvonimir Balog napustio nas je 2. studenoga prošle godine. Najpoznatiji je i najnagrađivaniji hrvatski dječji pisac, a potekao je upravo iz našeg Svetog Petra Čvrsteca, stoga nismo štedjeli truda kako bismo vam danas prikazali dio njegova književnog nadahnuća.

M: Rodio se 30. svibnja 1932. godine. Završio je Školu primijenjenih umjetnosti i Pedagošku akademiju u Zagrebu, a okušao se u brojnim zanimanjima pa je tako bio administrator, pipničar, dekorater, odgajatelj u gimnazijskom domu, soboslikar, nastavnik, predavač na Pedagoškoj akademiji, urednik dječjih časopisa „Smib“ i „Modra lasta“ te urednik u dramskom programu Hrvatske televizije.

I: Pisao je pjesme, prozu, bio je slikar, kipar i ilustrator. Autor je slikovnica, zbirki pjesama, priča, eseja, romana, aforizama, dramskih tekstova, scenarija i dviju antologija. Ukupno je napisao sedamdesetak knjiga za djecu i odrasle, kao što su *Male priče o velikim slovima*, *Nevidljiva Iva*, *Jednožeki Ok*, *Veseli zemljopis*, *Bijesne gliste*, *Ja magarac*, *Zeleni mravi*, *Bosonogi general* i dr.

M: Smatra se utemeljiteljem suvremene hrvatske dječje poezije. Njegove pjesme i prozu karakteriziraju igre riječima, slogovima, glasovima, slikama i značenjima.

(Nakon toga Matej se okreće prema Ivi i obraća njoj- slijedi razgovor.)

M: Znaš li da književnici često ne razmišljaju poput većine ljudi; da književnik naizgled obične stvari gleda drugačijim očima?

I: Ne razumijem. Zašto bi oni bili drugačiji?

M: Na to je teško odgovoriti- da bih to znao, morao bih biti književnik.

I: Hajdemo provjeriti imaš li književnog dara. Koga vidiš ovdje? (pokaže rukom na publiku)

M: Publiku, naše drage goste.

I: Uh, slabo. Ja vidim mnoštvo leptira koji oblijeću ovo naše cvijeće.

³ Autori konferanse naslovljene „Igra riječima i slikama“ - Dan škole posvećen Zvonimiru Balogu su Jelena Jaić i Tomislav Hrebak.

M: Jesi li dobro? Kakvo cvijeće?

I: Pa pozornicu! Zar ne shvaćaš? To što publika radozno gleda i sluša naš program te u njemu uživa ti je kao kada leptiri slijeću na cvijeće; da im ono nije zanimljivo, ne bi slijetali.

M: Ideš! Pa ti si prava književnica. Ja te uopće ne razumijem. Mislim da književnika istinski može shvatiti samo drugi književnik. Pogledajmo i poslušajmo što nam Zvonimir Balog ima reći o Grigoru Vitezu i pokušajmo shvatiti.

3. Zvonimir Balog o Grigoru Vitezu

M: Moram vam priznati da suosjećam s muškim bubamarama.

I: Muškim bubamarama? (malo smijeha) Misliš, bubamarcima?

M: Dobro, da, bubamarcima. Pa zamisli ti to: kako će neki bubamarac naći svoju bubamaru kad su sve iste?

I: Gle, pa stvarno, sad me prošao žmarac koliki peh ima bubamarac. Komarca ti, pa uspijeva li on to?

M: Ne znam, no otkrit će nam polaznici male škole i prvog razreda Područne škole Sveti Petar Čvrstec, čije su voditeljice Katarina Rožman i Anamarija Harmicar Puljiz. Pogledajmo ih.

4. Bubamarac

I: Svijet dječjih osmijeha prostor je nenadmašne ljudskosti. Dječja srca topla su i otvorena. Ona su putokaz izgubljenim osmijesima, zaboravljenim dobročinstvima, blaženom osjećaju za drugoga. Sukobi i neslaganja očito su sastavni dio ljudskog života, no moraju li ponekad toliko boljeti? Zašto se ne bismo mogli oko svega dogovoriti? Klara Korpar, učenica prvog razreda matične škole, pozvat će nas na ljudskost. Njezina je voditeljica učiteljica Ljubica Šatvar.

5. Hajde da se dogovorimo

M: Kažu ljudi da se danas teško živi. Ako malo poslušamo razgovore odraslih, čut ćemo kako malo što valja, ničega nema dosta, nitko ne radi kako treba i slično. No što da smo se rodili kao miševi? Život bi nam tada visio o koncu svaki put kada bismo vidjeli mačku, ljudi bi nas proganjali jer ne upotrebljavamo parfeme, nagutali bismo se zemlje, hodali četveronoške te još vukli i rep za sobom. Suočavajući se s tolikim nedaćama i nepravdama, barem bismo shvatili kako je nama, ljudima, zapravo sjajno. Da je tome stvarno tako, uvjerit će nas polaznici male škole Područne škole Sveti Petar Čvrstec, pod vodstvom učiteljice Katarine Rožman, koji će samo za ovu priliku na sebe preuzeti mišje jade.

6. Misici

I: Djeca su zaigrana, maštovita, znatiželjna i to je normalno za djecu. Odrasli su pak potpuno neshvatljivi. Kažu da nisu djeca, a ponekad kao da ih oponašaju. Evo nekoliko primjera. Dok

prolaznici mirno koračaju svojim putevima, odrasli ih prate kroz prozor. No oni, navodno, nisu djeca jer ne pomiču zavjesu. Neki jako maštovito izmišljaju šale o drugima koje se onda šire poput gripe, no oni, navodno, nisu djeca jer su dječje šale slane, a odrasle često i neslane. Kada dijete postane čovjek? Dogodi li se to u dobi od 10, 20, 30 ili više godina? Što zapravo znači biti čovjek kada mnogi ljudi toliko podsjećaju na djecu? Odgovor na ova pitanja ponudit će nam igrokaz u kojem glavnu riječ vodi ni manje ni više nego jedna- čovjekica! U prikazu sudjeluju Josip Kemenović i Ema Krušić, učenici Područne škole Sveti Petar Čvrstec, pod vodstvom učiteljice Mirele Tuk.

7. Čovjekica

M: Šutnja je zlato, šutnja nije zlato- ponekad vrijedi jedno, ponekad drugo. Taj svijet odraslih stvarno je zapetljan i čovjek mora dobro paziti kada i što govori. Ups, možda sam upravo sada i ja rekao previše? Ne znam, ali za svaki slučaj povlačim se i prepuštam vas Pjesmi o šutnji uz koreografiju učenika četvrtog razreda matične škole čija je voditeljica učiteljica Tatjana Kopjar.

8. Pjesma o šutnji

I: Što misliš, zašto se ljudi zaručuju?

M: Gle, cijeli ti proces ide ovako: prvo se upoznaju, onda se malo gledaju, potom pregovaraju, zatim...

I: Ma to znam i ja! No zašto se zaručuju?

M: Pa ne znam, valjda se vole...

I: A kako bi bilo da se zanožuju?

M: Zanožuju? Jesi li dobro, dijete drago?

I: Joj, ma baš si bukva... Ništa ne razumiješ! Ipak, objasniti će ti Lorena Prišlin i Nirvana Sinani, učenice Područne škole Sveti Petar Čvrstec, koje je uvježbala učiteljica Mirela Tuk.

9. Mrav i bukva

M: Zna li da je Učka u Istri? Ma naravno da znate, to svi znaju. No jeste li znali kako je naš Zvonimir Balog otkrio pučku istinu da se Učki živo fučka što se pod njom more mučka? E, ja to nisam znao. Sad, ne znam je li joj time ugled narušen, ali da je takva nezainteresiranost u redu-e, pa nije! Uh, uvijek me uzbude takve stvari, ali suzdržat ću se. Prepuštam vas školskom zboru matične škole pod vodstvom profesorice Višnjice Radić koji će nam otpjevati pjesmu Učka.

10. Učka

I: Vjerujem da ste se svi vi, dragi naši gosti, u djetinjstvu igrali skrivača. Ponekad smo u svakodnevnim skrivačkim avanturama prolazili sjajno, ponekad manje sjajno; nekad bi nas tragači odmah pronašli, a nekad smo im uspijevali proći neviđeni. Kako god bilo, pronalazili

bismo kakvo zakutno mjesto na kojemu bismo se skrili. Međutim, kamo se može sakriti striček slon? I kako pronaći gospona mrava? E, to vam je umjetnost svih umjetnosti! Pogledajmo kako se u takvome traganju snalaze Filip Kušec i Sebastijan Medač, učenici trećeg razreda Područne škole Trema, čija je voditeljica učiteljica Mandica Kranjčević.

11. Slon i mrav

M: Kakva bi to zemlja bila u kojoj bi ljudi išli naglavačke, dječaci jeli grah iz pračke, kobile dobivale petice iz rzanja, a Jelica za pravljenje jela išla po savjet čak do Dugog Sela! Eh, to bi bila zemlja taman po mojoj mjeri. Još kad bi se u školama bralo jagode i učilo loviti leptire, pa to bi san snova bio. Ne znam postoji li igdje takva čudna zemlja, ali... Oho, evo, upravo sam primio izvanrednu vijest da postoji! Da, postoji, i njezini stanovnici upravo nam dolaze u goste pokazati svoje običaje. Oni su 6. c razred matične škole i stižu pod vodstvom svoje voditeljice, profesorice Ivančice Sudinec. Poslušajmo ih!

12. Čudna zemlja

I: Reci mi, jesu li ljudi dobri jedni drugima?

M: Ponekad jesu, ponekad nisu, ali mislim da više jesu nego što nisu.

I: A je li baka dobra unucima?

M: Naravno da je, mora biti.

I: Je li vrijeme dobro zemlji?

M: Kako kada, no uglavnom je.

I: A jesi li ti dobar brat svojoj sestri?

M: Naravno, koliko i ona meni. I zato ćemo sada, sestrice, zajedno poslušati Pjesmu o dobroti.

13. Pjesma o dobroti

I: Rekli smo na početku našeg današnjeg programa kako o književniku najbolje sude drugi književnici. Riječ Zvonimira Baloga prodrijela je i izvan granica naše domovine pa je tako, primjera radi, kanarski književnik Graciliano Martin Fumero istaknuo Balogov osebujan i jedinstveni stil koji krasi komunikativnost, jednostavnost, maštovitost i bogata metaforika. Danas će nam o Balogu govoriti Lada Žigo, predstavница Društva hrvatskih književnika čiji je i Balog bio član. Poslušajmo je.

14. Predstavница DHK-a

M: Nastavnici hrvatskoga jezika ponekad učenicima govore i o plesnoj umjetnosti. Pitate se zašto? Ples je ritmičan, a upravo je ritam neraskidivi dio svake pjesme. Nešto ćemo u interpretativnom čitanju izgovoriti brže, nešto sporije; nešto tiše, a nešto glasnije. Tako ćemo i

slojem glasa, a ne samo govora prenijeti željene emocije. Svoj obol našem današnjem susretu dat će i mali folkloraši pod vodstvom Mirjane Benko. Nakon napornih priprema vjerujemo da su sada vrlo nestrpljivi pa vas prepuštamo njihovim vještim pokretima i okretima.

15. Folklor

I: Zahvaljujemo rasplesanim folklorašima, a na pozornicu pozivamo gospodina Zorana Homena, predsjednika Odbora za kritičko vrednovanje i ocjenjivanje pristiglih nam likovnih radova, da nam ukratko predoči rad Odbora i obrazloži odabir najboljih radova.

M: Sada pozivamo gospođu Ljubicu Balog, suprugu Zvonimira Baloga, da nam se pridruži na pozornici gdje će se dodijeliti priznanja najboljim likovnim radovima. Pozdravimo je jednim toplim pljeskom.

16. Likovni izraz

I: I što je osnovna poruka našeg današnjeg veselog susreta, dragi naši balogovci i balogovke? Budimo sretni, nasmijani, trudimo se ne zarobiti u sasvim obična kruženja svijeta u koji smo uronjeni, već tražimo uvijek nešto novo, gledajmo u životu nešto drugačije i nešto više, i smijmo se!

M: Na kraju današnjeg programa lijepo vam i od srca zahvaljujemo što ste se odazvali i zajedno s nama podijelili radost balogovske čarolije.

(Slijedi (spontano) uručivanje cvijeća gospođi Ljubici Balog i gospođi Olgi Vitez-Babić. Iva uručuje jedan buket, Matej drugi, a prof. Barišić gospođi Balog daruje sliku. Nakon pljeska koji će uslijediti voditelji ponovno zauzimaju svoje pozicije.)

I: Prije nego što ćemo zajedno razgledati izložbu likovnih radova učenika, ali i odraslih, kao i knjiga Zvonimira Baloga, pozivamo našu ravnateljicu Nevenku Bajsić da nam se još jednom prigodno obrati.

(Priredbu zaključuje ravnateljica.)

17. Razgledavanje izložbi i poziv na domjenak

Zvonimir Balog – neumorni virtuoz koji zacijelo piše i na onome svijetu

Nema te teme o kojoj virtuoz Zvonimir Balog nije promislio, i u ovome i u onome svijetu, i u ljudskom i u životinjskom, nema toga dijela duše u koji nije piknuo, koji nije preokrenuo, izokrenuo – njegov književni globus nastavit će se vrtjeti još dugo, dugo nakon njegove smrti. Pisao je neumorno, knjigu za knjigom, prelazio kao mag iz dječjeg svijeta u svijet odraslih, pisao je i slikao, držeći u jednoj ruci britko pero, a u drugoj kist – u svim umjetničkim medijima slavio je život, uzdizao sva bića na ovom planetu, hvalio svako postojanje kao Bogom dano. U jednoj od svojih posljednjih knjiga, *Bonton 3*, etičkom priručniku za sve uzraste, mudro je napisao: „*Trebamo biti sretni što se imamo*“. S tom krilaticom, koja afirmira ljubav, stvaranje, vjeru, živio je čitav život, uvjeren da je življenje čudesno, izazovno, božansko, da u njemu, dok traje, nema smrti – životu se, mislio je, valja stalno oduživati, „puniti“ ga emocijama, riječima, maštom, slaviti ga slikom, riječju, glazbom.

Iz svih njegovih knjiga uvijek je izbijao eros, a i iz njegova ponašanja, dok je razgovarao s kolegama i prijateljima, stalno je sipao anegdote kao iz rukava, svojim nasmijanim licem rastjerivao je tmurne oblake iz tuđih horizonata. Vedar humor uvijek mu je bio lijek protiv današnje „najopasnije“ bolesti koju je nazvao *dušoboljom*, pa možemo reći da je Balog svojim golemim opusom stvorio i svojevrsnu ordinaciju za liječenje depresije i anksioznosti, možda bolju ordinaciju od onih koje su otvorili mnogi naši psihijatri.

Koliko je i pred smrt bio neumoran stvaratelj najbolje pokazuje podatak da je godine 2014. u Društvu hrvatskih književnika (čiji je bio doživotni član) predstavio čak devet knjiga (sve su izašle u 2013. godini).

Zvonimir Balog iza sebe je ostavio sedamdesetak knjiga za djecu i odrasle, brojne slikovnice, eseje, dramske tekstove, scenarije. Višestruki je dobitnik Nagrade Grigor Vitez i Nagrade Ivana Brlić Mažuranić, dobitnik je Goranove plakete za pjesništvo i Nagrade Visoka žuta žita za trajni doprinos hrvatskoj književnosti. Ovjenčan je i mnogim inozemnim nagradama, a bio je nominiran i za Andersenovu nagradu, najveću svjetsku nagradu za dječju knjigu.

Tisuće duša odrastalo je s knjigama *Nevidljiva Iva*, *Pjesme sa šlagom ili šumar ima šumu na dlanu*, *Veseli zemljopis*, *Bijesne gliste*, *Pusa od krampusa*, *Zeleni mravi*, *Ja magarac*, *Bonton*, *Bosonogi general*... Balog je iznimno volio djecu, njihovu iskrenost, njihov neposredan dodir sa svijetom, onu njihovu razinu čiste intuicije koja dublje prodire u svijet od razuma odraslih. Stoga se ljutio kada bi ljudi govorili da se valja „spustiti“ na nivo djeteta – prkosno bi odgovarao da se odrasli trebaju „uzdići“ na dječju razinu jer samo se na toj razini iskreno i duboko upija svijet, bez interesa, bez namještaljki, bez maski, bez koristoljublja.

Zvonimir Balog napravio je u dječjoj literaturi veliki rez – poslije didaktičke dječje proze s moralnim porukama i baladičnih, fantastičnih priča o djetinjstvu uveo je u dječju književnost začudnu igru riječi, osebujan humor prepun dosjetki, lirizma i kao dobroćudni buntovnik prekršio je sva pravila u dječjoj igri bez granica. Osim etičkih, naravno.

U knjigama *Bonton* (1, 2, 3) itekako je učio mlade kako u vremenu *celebrity* zvijezda, u vremenu brzopotezne slave ostati strpljiv, iskren, znatiželjan, mudar i graditi se kao čovjek, mirotvorac za sva vremena. Ne, nije u svojim savjetima bio nimalo užtogljen, dapače, poticao je djecu da budu svoja, slobodna, ali da ne upadnu olako u zamke ovoga vremena. Pa kada svi ponavljaju *Budi prvi!*, Balog mladima mudro odgovara: „*Već i mala djeca znaju da je Bethowenova 9. simfonija neopisivo bolja, veća i sjajnija od, na primjer, prve atomske bombe. Ili da je šesto čulo neprocjenjivo veće od Prvoga svjetskog rata... da i ne govorimo koliko je nedužnije trinaesto prase od Trećega Reicha.*“

Dok je djeci ostavio blago priča i stihova, nas odrasle zadužio je da proučimo njegovu prozu i poeziju za odrasle. Bio je Brzi Gonzales, svojim vrckavim duhom, svojom bujnom maštom i pisanjem knjige za knjigom preduhitrio je i kritiku koja je još ostala kaskati za njime.

Kao pjesnik za odrasle javio se u sklopu krugovaške generacije u *Knjizi sedmorice* i tijekom pola stoljeća objavio je pozamašan broj zbirki (*Ekvilibrij, Riba na biciklu, Leonardo nad Zagrebom, Preporučena ptica...*), a posljednjih desetak godina sve je više pisao ludističke stihove za odrasle (u zbirkama *Pjesme za prvu ruku, U ponedjeljak ne mogu...*). Opet nas je iznenadio svojim stihovnim umijećem, raznoraznim etimološkim igrama, ludističkim zamjenama subjekta i objekta – u dječjim knjigama svijet je šašav, u poeziji za odrasle on je ozbiljno izneređen, kaotičan, čovjek u njemu ne može pronaći svoje uporište, ali se stalno igra sa svijetom, obigrava ga, zalazi u nj, rastače ga, provocira... Subjekt se tako u njegovim pjesmama pentra po ormarima, po dijelovima svoga tijela, igra se s dušom kao s lopticom, kotrlja se, uspinje se sebi na glavu, trza se, trči lijevo-desno. Apsurd života Balog teatralizira, predstavlja ga kao komični šou. Nikada se Balog nije zavlacio u mračne, depresivne zakutke, nikada nije odustajao od života i grizao ga „sa strane“ – radije se smijao ludom životu u lice, izazivao ga kao što on izaziva njega, radije je bio luckast negoli rezigniran, radije je improvizirao unedogled kad je već život predstava bez režije, početka i svršetka.

Balog se igrao i kada su teme bile najteže, duboko egzistencijalne, pa u zbirci *U ponedjeljak ne mogu* tako ispisuje stihove: „*Idem za sobom / ko pile za kvočkom / klipsam si za petama / ni trun ne mogu bez sebe / ne mogu sam kad me nema / ja sam manji dio u sebi / manjina sebe.*“

U pjesmi *Moje ruke* u zbirci *Pjesme za prvu ruku* opet opisuje obezglavljeni subjekt koji se uzalud pokušava centrirati u ovom raspadnutom svijetu: „*Moje ruke se noću / strave za mene / slušaju kako teško / dišem / zabrinjavaju ih noge / boje se s vremena na vrijeme trznu / misle grom je u tijelo udario / munja je oči popila / pa ruke / jedna preko druge legnu / križ od sebe naprave / misleći da me / nema.*“

Kriza identiteta nije, dakle, prikazana mračnim nakupinama misli, pasivnom tugom ili bijesom, nego je ovom svijetu koji je izigrao čovjeka Balog uzvratio tako što se poigrao s besmisлом – umjesto povučena subjekta koji odustaje od svijeta, njegov subjekt prihvaća apsurd svoga postojanja, nedostatak pravila i konteksta, pa se igra sam sa sobom, pokušavajući

uzalud pronaći ravnotežu. Iako su teme duboko misaone, igra riječi razvedrila je i najmučnije duše - i ovaj život bez poruka i obećanja dobiva smisao ako se ironično i sarkastično uhvatimo u koštac s njime.

Zvonimir Balog rado se osvrtao i na svijet politike, medija, trgovine, pa je često ispisivao svoje *balogizme*, iliti specifične, zapravo nedefinirane aforizme – opet se u svojoj duhovnoj gimnastici bacao na svijet, sugerirao nam današnju brzopletost, nerazumijevanje, glupost medija, igru gluhih telefona. Već sam naslov njegove najnovije, upravo izišle knjige *Tko me što pita od jabuka* otkriva njegovu omiljenu igru homonimima, dvoznačnost riječi, totalnu zbrku u komunikaciji, tipičnu za naše vrijeme. Ne, nisu to samo jezične igrarije – te duhovite minijature namijenjene su i odraslim bedacima kojima treba pokazati da svijet ne stoji kako valja nego da je izvrnut naglavačke. Evo nekih primjera:

UGLED / U glavi led / koji štiti / da se to nešto važno / u njoj ne pokvari.

FEDERACIJA / Ljuljanje na starom / otomanu kojem su / popucali feder.

MITO Mito? / Ne, Mi to / ne radimo.

GLOBUS / Bus u kojem se odjednom / prevozi čitavo / čovječanstvo / a vozač drijema.

Balog je sjajno znao povezati ovaj i onaj svijet, u ozbiljnim tekstovima, ali i u kakvoj doskočici, pa je djeci, koja se pitaju zašto je Bog nevidljiv, u knjizi *Bonton 3* objasnio: „*Bog je nevidljiv iz praktičnih razloga. Jer, da je vidljiv koliki bi za njim trčali da ga dotaknu. Čitave kolone bi ga slijedile, tražeći autogram. (...) Novinari bi opsjedali dragoga Boga s pitanjima. 'Hoćete reći nešto za naše gledatelje, za naše čitatelje? Dragi Bože, recite kako ste došli na ideju da napravite svijet? Otkud vam toliki materijal? Tko vam je pozirao kad ste radili djevojčice? Na čemu trenutno radite?'*“

Pisao o svakodnevnoj zbilji koju je podbadao i „pikao“ sa svih strana, pisao o svemiru koji je u mašti pretrčavao do kraja svoga života, Balog je uvijek bio i ostao originalan humorist, uvijek s plimom ideja, nikada u stanju melankolije i oseke (svake godine objavljivao je niz novih knjiga). Toga sjajnog jezičnog virtuoza nemoguće je imitirati, a nama tek preostaje velik istraživački posao: da još proučimo njegov opus, da objavimo još hrpu njegovih rukopisa i da sve *puzzle* njegova bogata raspršena duha sastavimo u slikovitu cjelinu. Da upoznamo još duhovitijeg, još mudrijeg Baloga koji zacijelo i na onom svijetu piše i priređuje nam nove knjige do susreta duša.

Lada Žigo

Knjiga dojmova uz Dan Zvonimira Baloga

Zvonimir Balog i njegova supruga bili su moji učitelji. Hvala im što su sačuvali moje slike.

Mira Paulić

Hvala na svemu, bilo je prekrasno.

Lana Krošnjar, Osnovna škola „Antun Nemčić Gostovinski“, Koprivnica

Đurđica Pošta, učiteljica

Sretna sam što se nalazim u ovom prekrasnom mjestu Sveti Petar Čvrstec koje je iznjedrilo divnog pjesnika Zvonimira Baloga. Osjećam koliko je Zvonimir ponio mirisa i ljepote ovoga kraja u svoj život i u svoje pero.

Zato i sada treba, kada pjesnikovo srce više ne kuca, reći da se i ovdje ponavljaju Vitezovi stihovi, da se i dalje „igra nastavlja“ i da će zasigurno ovdje nicati novi pjesnici.

Olga Vitez-Babić

Neponovljivo

*I Grigor Vitez
i Zvonimir Balog
dali su nam
predobre riječi u zalog
koje nam se trajno
uvuku u srca
i skidaju tugu s lica.
Kako da onda
i kao odrasli
ne budemo dječak
ili djevojčica?*

Josip Petrlić Pjer

Obitelj Balog i obitelj Sućec bile su susjedi i prijatelji; on je meni i bratu bio nastavnik likovnog, a gospođa Ljubica domaćinstva. Divno je bilo, uz poznavanje njegovih djela, poznavati i njih kao obične ljude.

Odlična je ideja imati Dane Baloga, ali u Svetom Petru Čvrstecu isključivo. Sve pohvale za Dan škole i organizaciju.

Ivana Sućec-Trakoštanec

Veličanstveno! U centru Zagreba, u kojem se svašta događa, nema toliko entuzijazna kao u maloj sredini koja se maksimalno trudi predstaviti pisce. Naš Balog u ovoj je školi dobio najbolji In memoriam. Svaka čast organizatorima, mila djeca koja su zašla pokretom, gestom i riječju u Balogova djela izazvala su Balogu široki osmijeh na nebesima!

Lada Žigo

Jako mi je drago i velika mi je čast što sam nazočila ovoj neponovljivoj svečanosti kao predsjednica Općinskog vijeća Općine Sveti Ivan Žabno, kao članica Školskog odbora ove škole i bivša učenica, a, naravno, i kao majka učenika (jednog bivšeg i dvojice sadašnjih). Balogove pjesme su me vratile u razigranost djetinjstva i razveselile mi dušu. Zahvaljujem svima koji su sudjelovali u nastajanju i održavanju ovog predivnog događaja i slažem se da Općina Sveti Ivan Žabno, konkretno, Sveti Petar Čvrstec, zaslužuje i ima dug prema Zvonimiru Balogu održavati Dan Zvonimira Baloga.

Dunja Trakoštanec Jokić

Vratilo se sjećanje na divne dane provedene u Čvrstecu, a onda i u Žabnu. Dirnuta sam pažnjom divnih ljudi i vesele djece!

Hvala vam za divno sjećanje na Vašeg i moga Zvonka.

Ljubica Balog

Kao sin ovoga kraja i učitelj po životnom opredjeljenju osjećam se ovdje danas posebno sretan. Evo što si dala, zemljo moja, našem narodu. Hvala ti, Zvonko - ostaješ u dušama naših ljudi zauvijek!

Valentin Puževski

Puna sam dojmova, hvala svima na trudu i velikom radu. U nadi da ćemo nastaviti,

Ksenija Balog

Djela govore o čovjeku. Ova obljetnica i sjećanje znak su potvrde rada i djela našeg sina iz zavičaja. Emotivno, iskreno i neizbrisivo!

Ivan Njegovac

30. svibnja rođendan je velikog književnika i likovnog umjetnika, našeg najvećeg dječjeg pisca, Zvonimira Baloga. Njemu u čast, a povodom Dana škole, OŠ „Grigor Vitez“ Sveti Ivan Žabno priredila je prekrasnu priredbu u kojoj su nas učenici vratili u dane djetinjstva. Igra riječima, radost života, veselje i razigranost... Bilo je veselo, djetinje, luckasto i vragoljasto. Igrali smo se „balogovski“ i sve te pjesme, igrokaze, slike, stihove i zvukove glazbe dugo ćemo pamtit.

Čestitam učenicima i djelatnicima škole na čelu s ravnateljicom, a najveće pohvale i zahvalu za ugodno provedene trenutke upućujem kolegi Jerku Barišiću, prof. i školskom knjižničaru.

Marjana Janeš – Žulj, ravnateljica Gradske knjižnice „Franjo Marković“ Križevci

Bilo mi je divno i zahvalno pripremati točku za ovu priredbu. Moji učenici su zaista uživali! Veselimo se sljedećim Danima Zvonimira Baloga!

Ivančica Sudinec, prof.

Zvonimir Balog - književnik i slikar koji nadahnjuje. Balog za sva vremena uživljava misli, osjećaje, vidljive slike u zaigranim riječima koje postaju simboli dječje radosti, ljudske nade, nebesko dubokih obzora. Ponosna sam što smo danas u našoj lijepoj Područnoj školi u Svetom Petru Čvrstecu odali zahvalnost Balogu, na balogovski način, veselo i razigrano. Učinili smo to s puno ljubavi, u nadi da će Dani Zvonimira Baloga postati dio svih nas, da ćemo ih svake godine s posebnim veseljem održavati. Od srca zahvaljujem svima koji su radili i pomagali u ostvarenju zadanog nam cilja.

Nevenka Bajsić,

ravnateljica OŠ „Grigor Vitez“ Sveti Ivan Žabno

Bila nam je velika čast sudjelovati na takvoj svečanosti, u školi koju su pohađale naše bake i mame.

Još ste jednom pokazali kako se organizira! Nadamo se da ćete i dalje pripremati slična događanja na koja se rado odazivaju upravo djeca zbog njima bliske, zanimljive i privlačne tematike.

Učenici su ponosni što su sudjelovali na natječaju, a mi što smo bili dio tako velike i lijepe svečanosti.

Martina i Velimir Iveković,

OŠ Ljudevita Modeca Križevci

Nemaju sva mjesta takvu čast da se u njima stvori duša koja svijet gleda razmeđeno i u drugačijim bojama, istodobno i odraslo i dječje, ukorijenjeno u konvencije i razigrano. Stvarateljska se umjetnička svijest stalno podvaja na polove očekivanog i željenog te se najkreativniji plodovi rađaju kada se skupi hrabrosti prepustiti željenome i uroniti u neke druge svjetove. Zvonimir Balog prepustio se sebi samome i u svojoj biti zacrtao duh koji je kasnije obilježio i njegov rodni Sveti Petar Čvrstec, i sva mjesta koja je posjetio, i cijelu našu domovinu, a potom i svijet. Toliko ingeniozno, toliko lucidno, a jednostavno i lagano mogao je stvarati samo istinski genij ili jednostavan zapažatelj, a Balog je bio oboje. Dopustiti geniju da bude opažen nije samo umijeće, to je i zadatak, poslanje. Dio tog poslanja osjetili smo i mi 29. svibnja u Svetom Petru Čvrstecu te smo još jednom produbili shvaćanje o razlozima ponosa, sreće i ispunjenosti. Dragi naš Balogu, hvala ti za sve!

Tomislav Hrebak, prof.

Kada sam primio pozivnicu za svečanost na spomen Zvonku Balogu u njegovom rodnom selu, Svetom Petru Čvrstecu, bila mi je to velika čast. Dolazeći toga dana pred školu u Čvrstecu, osjećao sam laganu tremu, razmišljajući hoće li Zvonko s nebeskih visina biti zadovoljan onim što će čuti i vidjeti, jer on je bio jedan od eminentnih umjetnika svoga kraja i svoga vremena. No tijekom programa sve više su me obuzimali pozitivni dojmovi. Program je bio vrhunski osmišljen za prostor gdje se održavao i što su sve izvodila slatka dječica! Iako amateri, bili su najiskreniji sudionici ovog događanja. Ne mogu na kraju ne spomenuti neuništovog gospodina Jerka Barišića koji je to osmislio, kao i još nekolicinu njegovih kolegica i kolega koji su sudjelovali u ovom povijesnom događanju za Sveti Petar Čvrstec, a i mnogo šire. Neka nam vječno živi naš Zvonko iz Svetog Petra.

Nikola Vrharc - Žuti Mika,

„pučki pjesnik ovoga kraja“

Kao ideja i kao realizacija predstavljanje Zvonimira Baloga jedan je od uzvišenijih trenutaka i događaja kojima sam prisustvovao. Cijenjeni književnik i slikar zaslužio je da se pokrenu Dani Zvonimira Baloga prkeo školskog sustava jer nema udžbenika iz književnosti u kojem ne bi bio zastupljen i Zvonimir Balog. Lucidan, neponovljiv, maštovit i duhovit - osobine su koje rijetko koji književnik objedinjuje. Zato ću u uspomeni trajno zadržati naše susrete kada smo dogovarali izložbu u križevačkoj Likovnoj galeriji.

Škola u Sv. Petru Čvrstecu odradila je za Dan škole prelijepi program uz pomoć matične škole „Grigor Vitez“ iz Svetog Ivana Žabna, zato čestitke svima, a posebno inicijatorima.

Zoran Homen

Ideja da se održe Dani Zvonimira Baloga za svaku je pohvalu. Velikan dječje književnosti, slikar i ilustrator, zaslužio je i više od toga. Generacije koje su odrastale uz njegovo stvaralaštvo svakako će ga zapamtiti kao izuzetno lucidnog i veselog pjesnika koji je znao osvojiti dječja srca velikom lakoćom. Nadam se da ovo nije jedini susret jer Zvonimir Balog to zaslužuje. Njegova djela osigurala su mu trajno sjećanje u memoriji hrvatskog naroda.

Josip Boltižar

Žao mi je što nisam imao priliku osobno upoznati Zvonimira Baloga, no poznat mi je iz pričanja moje supruge, njegove učenice. Šteta što ovakva događanja nisu započela još mnogo ranije, za njegova života, jer bi i mi odrasli mnogo naučili od njega. Nadam se da će ova prekrasna manifestacija postati tradicija, kao što su i Lovrakovi dani u mojem rodnom mjestu Velikom Grđevcu.

Mirko Besedić

Što god da znali o čitanju i pisanju, ma što god da znali o njegovu pjesništvu, prozi, umjetnosti i slikarstvu - Zvonimira Baloga najjednostavnije je pamtiiti kao pjesnika nesvakidašnje mašte s umijećem da od „ničega“ stvori nešto.

Da je tome tako, podsjetio me ovaj vaš „igrokaz“ i program svečanosti koju ste upriličili u spomen na ovog velikog pjesnika. Svaki učitelj, voditelj i organizator, a pogotovo djeca-izvođači, prenijeli su pjesmama, recitacijama te igrom i zabavom upravo tu balogovsku notu - maštovitost u punom smislu te riječi!

Igor Kuzmić

Likovno blago Zvonimira Baloga

Balogovo likovno stvaralaštvo, entuzijazam i ljubav prema rodnom kraju ostat će sačuvani zahvaljujući njegovoj supruzi Ljubici koja je velikodušno predala radove učenika kojima je Balog predavao likovni odgoj tijekom svojih učiteljskih dana u Svetom Petru Čvrstecu i Svetom Ivanu Žabnu na čuvanje i korištenje Osnovnoj školi „Grigor Vitez“ iz Svetog Ivana Žabna.

Koliko je brinuo o svojim učenicima govori i činjenica da je poimence znao čiji je svaki od radova u zbirci koju je pažljivo čuvao. U nastavku donosimo djelić velike zbirke koja broji tristotinjak radova od kojih je dio bio postavljen na prigodnoj izložbi povodom proslave Dana škole.

Slika 14. Žetva.

Slika 15. Selo.

Slika 16. Majka.

Prizori sa svečanosti

Oš „Grigor Vitez“ Sveti Ivan Žabno posvetila je svoj Dan škole ovome svestranom umjetniku i nekadašnjem svome djelatniku Zvonimiru Balogu. Svečanost je održana uoči njegova rođendana, 29. svibnja ove godine, u Područnoj školi Sveti Petar Čvrstec u blizini Balogove rodne kuće. Svečanosti je nazočila i njegova najuža obitelj: supruga Ljubica, koja je također neko vrijeme radila kao učiteljica u Svetom Petru Čvrstecu, kćerka Ksenija, unuka Ruža i unuk Fran te brat Vladimir. Budući da osnovna škola u Svetom Ivanu Žabnu nosi ime Grigora Viteza, na svečanosti je bila i Vitezova kćerka Olga Vitez-Babić.

Na početku programa gostima se obratila ravnateljica matične škole, Nevenka Bajsić, koja je nakon pozdrava iznijela najznačajnije uspjehe učenika i učitelja u protekloj nastavnoj godini te najavila balogovsku igru, pa su *igre riječima i slikama* mogle početi. Na zaslonu se pojavio Zvonimir Balog, kratko je govorio o Vitezovoj poeziji. U tom videozapisu Balog je naglasio da čita Viteza „*zbog toga što u njemu ima upravo to nešto za čim ja žudim, žudim za nečim neotkrivenim, nepoznatim, novim...*“ Kroz cijeli program progovarao je Balog na usta svih sudionika.

Prvi su na pozornicu doletjeli polaznici Male škole i prvašići – bubamarci koji su igrom, plesom, pjesmom i zujanjem tražili svoju izabranicu bubamaru.

Fotografija 2. Bubamarci u potrazi za bubamarom.

Učenica 1. razreda, Klara Korpar, poručila je svima: „Hajde da se dogovorimo da već od sutra jedni drugima ljubav navijestimo...”

Fotografija 3. Recitacija Klare Korpar.

Svoj trenutak na sceni dočekali su i mali misici.

Fotografija 4. Mali misici.

Djevojčica Ema u igrokazu „Čovjekica“ pita tatu Josipa kad dijete postaje čovjekom. Saznaje da to nije niti kada mu narastu brkovi, niti kada skupi sedamdeset kilograma, već *kad počne razmišljati o životu i kad joj bude žao ptice u kavezu i pusti je na slobodu...*

Fotografija 5. Ozbiljni razgovori Čovjeka i Čovjekice.

Ne kaže se uzalud da šutnja može biti i zlato!

Fotografija 6. Plesna grupa učenica 4.r. izvodi koreografiju na uglazbljene stihove Pjesme o šutnji.

I naši gosti uživali su u trenucima tišine i kontemplacije o njoj.

Fotografija 7. Uvaženi gosti – Balogov brat Vladimir (lijevo) u društvu prof. Valentina Puževskog (desno).

Saznali smo da mrav i bukva imaju tema za zanimljivo komunikaciju.

Fotografija 8. Balogovsko udvaranje mrava bukvi.

Nakon ljubavnih jada, veseli i raspjevani „planinari“ povelu su nas na put prema Učkoj. Činilo se da jedino Učka nema pitanja ni ljubavnih jada.

Fotografija 9. Raspjevani „planinari“ - zborashi s voditeljicom Višnjicom Radić.

„Učki se fućka što se pod njom more mućka“, pjevao je školski zbor. Bome, nije se fućkalo slonu. On se nastojao sakriti mravu da ga ne pronađe, što su u igri pokazali Filip Kušec i Sebastijan Medač.

Fotografija 10. Igra skrivača mrava i slona.

Recitatori iz 6.c razreda odveli su nas u neku Čudnu zemlju „gdje ljudi idu naglavačke...“, gdje mali malac puši nožni palac, gdje su hodovi hodali, glodovi glodali, a „gled je jedan gledao kako su se ljudi ljudili i među sobom ...LJUBILI!“

Fotografija 11. Čudna nas je zemlja čuda čudeći se na sva čula očudno raščudila!

Sve što se danas pjevalo, plesalo, recitiralo, glumilo Balogovo je stvaralaštvo. Oduševljena učeničkim interpretacijama Balogova stvaralaštva, o nama manje poznatom Balogu govorila je Lada Žigo u ime Društva hrvatskih književnika čiji je Balog bio član.

Fotografija 12. Govor predstavnice Društva hrvatskih književnika, Lade Žigo.

Za ugodno ozračje pobrinuli su se i naši mali folkloraši praćeni zvucima tamburaškog orkestra.

Fotografija 13. Pjesme i plesovi u izvedbi folklorne skupine.

Fotografija 14. Tamburaški orkestar.

Cijeli je program vidno ganuo pjesnikovu suprugu Ljubicu. Zahvalila je svima, posebno djeci koja su sudjelovala u ovoj priredbi. Nakon toga predala je nagrade najboljim likovnim radovima koji su pristigli iz osnovnih škola Koprivničko-križevačke županije na natječaj „Dan Zvonimira Baloga“. Voditeljima Mateju i Ivi darovala je (Kakve li podudarnosti!) sljedeće: Ivi – Nevidljivu Ivu, Mateju – Bosonogog generala.

Fotografija 15. Ljubica Balog uručuje poklone iznenađenja voditeljima.

Profesori Jerko Barišić i Zoran Cvetković uručili su gospođi Ljubici Balog plaketu na kojoj je pet omotnica s prigodnim poštanskim žigom na kome je Zvonimir Balog.

Fotografija 16. Svečana primopredaja prigodne plakete.

Fotografija 17. Zoran Cvetković i Ljubica Balog.

Prigodni žig i omotnice dizajnirao je prof. Zoran Cvetković, voditelj Filatelističke grupe u OŠ „Grigor Vitez“ Sveti Ivan Žabno. Omotnice prikazuju pjesnika, neke njegove pjesme, nagrađenu slikovnicu, original krsnog lista i osobne iskaznice... Sve omotnice s popratnim tekstovima, među kojima je i onaj iz njemačkog filatelističkog glasnika, posjetitelji su mogli vidjeti u okviru likovne izložbe.

Fotografija 18. Izloženi radovi pristigli na likovni natječaj.

U okviru likovne izložbe izloženi su i radovi učenika kojima je Zvonimir Balog predavao u Svetom Petru Čvrstecu i Svetom Ivanu Žabnu pedesetih i šezdesetih godina prošlog stoljeća.

Nakon mnogo, mnogo godina neki su vidjeli svoje radove, neki radove svojih mama, tata, stričeva, ali i djedova i baka.

Fotografija 19. Voditelji programa, brat i sestra Podgajski, u iščitavanju likovnih poruka.

Uz likovne radove izloženi su i naslovi Balogovih knjiga iz školske knjižnice i Gradske knjižnice „Franjo Marković“ Križevci.

Fotografija 20. Knjiški okrugli stol.

Fotografija 21. Brojne Balogove publikacije.

Popis literature

Tekstovi, dokumentacija i izvori s interneta:

1. Barišić, Jerko. *Igra riječima i slikama*. Školski projekt (kurikul).
2. Dieckmann, Stefanie. „Vom Barkeeper Zum Autorenstar!“ Briefmarken-Tageszeitung. Deutsche Briefmarken-Tageszeitung, 22. svibnja 2015.
<http://d-b-z.de/web/2015/05/22/kroatischer-sonderstempel-kinderbuchautor-balog/>.
(22. 5. 2015.)
3. „Igra riječima i slikama” - *Dan škole posvećen Zvonimiru Balogu*. Konferansa. Tomislav Hrebak i Jelena Jaić.

Fotografije:

1. Kirin, Ana. *Portret Zvonimira Baloga*. Nacional.
<http://www.nacional.hr/clanak/41538/luckasti-i-zaigrani-svijet-zvonimira-baloga>.
(7. 6. 2015.)
2. Barišić, Jerko. *Bubamarci u potrazi za bubamarom*. 2015. Sveti Petar Čvrstec.
3. Barišić, Jerko. *Recitacija Klare Korpar*. 2015. Sveti Petar Čvrstec.
4. Barišić, Jerko. *Mali misici*. 2015. Sveti Petar Čvrstec.
5. Barišić, Jerko. *Ozbiljni razgovori Čovjeka i Čovjekice*. 2015. Sveti Petar Čvrstec.
6. Barišić, Jerko. *Plesna grupa učenica 4.r. izvodi koreografiju na uglazbljene stihove Pjesme o šutnji*. 2015. Sveti Petar Čvrstec.
7. Barišić, Jerko. Uvaženi gosti – Balogov brat Vladimir (lijevo) u društvu prof. Valentina Puževskog (desno). 2015. Sveti Petar Čvrstec.
8. Barišić, Jerko. *Balogovsko udvaranje mrava bukvi*. 2015. Sveti Petar Čvrstec.
9. Barišić, Jerko. *Raspjevani „planinari” - zbošaši s voditeljicom Višnjicom Radić*. 2015. Sveti Petar Čvrstec.
10. Barišić, Jerko. *Mrav traga za slonom*. 2015. Sveti Petar Čvrstec.
11. Barišić, Jerko. *Čudna nas je zemlja čuda čudeći se na sva čula očudno raščudila!* 2015. Sveti Petar Čvrstec.
12. Barišić, Jerko. *Govor predstavnice Društva hrvatskih književnika, Lade Žigo*. 2015. Sveti Petar Čvrstec.
13. Barišić, Jerko. *Pjesme i plesovi u izvedbi folklorne skupine*. 2015. Sveti Petar Čvrstec.
14. Barišić, Jerko. *Tamburaški orkestar*. 2015. Sveti Petar Čvrstec.
15. Barišić, Jerko. *Ljubica Balog uručuje poklone iznenađenja voditeljima*. 2015. Sveti Petar Čvrstec.
16. Barišić, Jerko. *Svečana primopredaja prigodne plakete*. 2015. Sveti Petar Čvrstec.
17. Barišić, Jerko. *Zoran Cvetković i Ljubica Balog*. 2015. Sveti Petar Čvrstec.

18. Barišić, Jerko. *Izloženi radovi pristigli na likovni natječaj*. 2015. Sveti Petar Čvrstec.
19. Barišić, Jerko. *Voditelji programa, brat i sestra Podgajski, u iščitavanju likovnih poruka*. 2015. Sveti Petar Čvrstec.
20. Barišić, Jerko. *Knjiški okrugli stol*. 2015. Sveti Petar Čvrstec.
21. Barišić, Jerko. *Brojne Balogove publikacije*. 2015. Sveti Petar Čvrstec.
22. Barišić, Jerko. *Područna škola u Svetom Petru Čvrstecu*. 2015. Sveti Petar Čvrstec.

Slike:

1. Cvetković, Zoran. *Prigodni žig na Dan Zvonimira Baloga*. 2015. Sveti Petar Čvrstec.
2. Cvetković, Zoran. *Prigodna omotnica Zvonimir Balog (1)*
3. Cvetković, Zoran. *Prigodna omotnica Zvonimir Balog (2)*
4. Cvetković, Zoran. *Prigodna omotnica Zvonimir Balog (3)*
5. Cvetković, Zoran. *Prigodna omotnica Zvonimir Balog (4)*
6. Cvetković, Zoran. *Prigodna omotnica Zvonimir Balog (5)*
7. Beli, Josip, 4.r., Osnovna škola Mihovila Pavleka Miškine, Đelekovec. *Kad sam mali bio*. 2015. Kolaž. Privatna kolekcija Osnovne škole „Grigor Vitez“ Sveti Ivan Žabno.
8. Krošnjar, Lana, 4.r., Osnovna škola Antun Nemčić Gostovinski, Koprivnica. *Rodendan*. 2015. Akvarel i flomaster. Privatna kolekcija Osnovne škole „Grigor Vitez“ Sveti Ivan Žabno.
9. Halaček, Regina, 3.r., Osnovna škola Molve. *Maštovitost u pjesmama Zvonimira Baloga*. 2015. Tempera i tuš. Privatna kolekcija Osnovne škole „Grigor Vitez“ Sveti Ivan Žabno.
10. Petek, Marko, Centar za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju Križevci. 2015. Olovka i vodene boje. Privatna kolekcija Osnovne škole „Grigor Vitez“ Sveti Ivan Žabno.
11. Jakčin, Valerija, 7.r., Osnovna škola „Grigor Vitez“ Sveti Ivan Žabno. *Likovne igre s Balogom*. 2015. Pastel. Privatna kolekcija Osnovne škole „Grigor Vitez“ Sveti Ivan Žabno.
12. Viher, Martin, 6.r., Osnovna škola Ljudevita Modeca Križevci. *Pusa crnog krampusa*. 2015. Flomaster. Privatna kolekcija Osnovne škole „Grigor Vitez“ Sveti Ivan Žabno.
13. Crnčić, Dorijan, 5.r., Osnovna škola Ljudevita Modeca Križevci. *Škare*. 2015. Pastel. Privatna kolekcija Osnovne škole „Grigor Vitez“ Sveti Ivan Žabno.
14. Mikuš, Marica, 5.r. *Žetva*. Privatna Kolekcija OŠ „Grigor Vitez“ Sveti Ivan Žabno.
15. Forjan, Stjepan, 7.r. *Selo*. Privatna Kolekcija OŠ „Grigor Vitez“ Sveti Ivan Žabno.
16. Habijanec, Ivo, 6.r. *Majka*. Privatna Kolekcija OŠ „Grigor Vitez“ Sveti Ivan Žabno.

Igra riječima i slikama

Školski projekt povodom obilježavanja Dana škole posvećenog Zvonimiru Balogu

Nakladnik: Osnovna škola „Grigor Vitez“ Sveti Ivan Žabno

Lektor: Tomislav Hrebak, prof.hrvatskog jezika i književnosti i fonetike

Urednici: Jerko Barišić, prof. hrvatskoga jezika i književnosti

Martina Sokač, učiteljica engleskoga jezika

Fotografija 22. Područna škola u Svetom Petru Čvrstecu.